

244

KEDVES ÉLET ÉS TUDOMÁNY!

Negyven évvel ezelőtt hunyt el
CSÁNKI DEZSŐ,

a történelmi földrajz magyar megalapozója. A történelmi földrajz valamely tájat, tájrészt, helységet nem a geológiai (földtörténeti) múlt, nem is a jelen arculata, hanem történelmi korok környezetváltozása szempontjából vizsgál; egy-egy táj vagy helység egykori környezetrajzát rekonstruálja, a környezetváltozás előidéző okait, körülményeit kutatja. E tudomány a korszerű, kritikai, oknyomozói módszerű történettudománynak fontos segédtudománya. A történelmi földrajz módszerével rekonstruált egykori táj mind a földrajzi helyleírások, mind az általános művelődéstörténet, de kivált a gazdasági fejlődés kutatásában fontos.

Fővárosunk jubiláris esztendejében egyáltalán nem közömbös tény, hogy Csánki Dezső írta meg a *Századok* című, ma is fennálló történészfolyóirat 1904—1906 közt megjelent kiadványaiban folytatólagosan Pest—Buda—Óbuda középkori történetét az egykori földrajzi környezetével együtt. Hivatásos történész-kutatóként ő volt az, aki a földrajzot, személyes alkotó példájával is a történelemkutatás fontos segédtudományává emelte, sürgette az egykori földrajzi környezet alapos, sokrétű tanulmányozását. Működése alkotóan serkentette a földrajztudomány ama művelőit, akik a geológiai korokon túl és a jelen tájarculatain inét kívánták tüzetesen látni s ismertetni a földrajzi fejlődés folyamatait.

A sárréti *Füzesgyarmaton* született Csánki Dezső, jogi és bölcséleti egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. Ám a jogi vagy a tanári életpálya helyett hivatásos gazdaságtörténeti kutatónak készült. Oknyomozó módszerességgel fel kívánta tární az egész

(Folytatás az 1390. oldalon)